

Nr 327.

Av friherre **Beck-Friis**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 253 till innevarande års riksdag till behandling upptagit bl. a. frågan om åtgärder till stödjande av den svenska fåraveln. I den kungl. propositionen meddelas, att statens livsmedelskommission i skrivelse av den 16 februari 1944 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att vidtaga åtgärder för reglering av priset på svensk ull i huvudsaklig överensstämmelse med i skrivelsen angivna riktlinjer ävensom att för nämnda ändamål anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor för budgetåret 1944/45.

Livsmedelskommissionens hemställan har lämnats utan erinran i samtliga remissvar med undantag för det, som avgivits av statskontoret. Departementschefen har emellertid i sitt yttrande ansett, att det icke för närvarande vore påkallat att upptaga denna fråga till avgörande bl. a. med hänsyn till att erforderliga åtgärder i sådant syfte komma till stånd genom jordbrukets föreningar och textilindustrien.

Det måste anses beklagligt, att frågan om stödjande av den svenska fåraveln alltjämt skall förbliva olöst, trots att utredningar därom i olika etapper pågått sedan år 1941 bl. a. på grund av skrivelse från riksdagen.

Sakförhållandet är nämligen det, att fåraveln är en av de få grenar av jordbruksnäringen, vilken ej erhållit något stöd genom jordbruksregleringen. Följden därav har blivit, att fåraveln blivit allt mindre lönande i jämförelse med andra grenar av lantushållningen. Detta måste anses vara mindre tillfredsställande med hänsyn till att fåraveln erbjuder särskilt de mindre eller de avsides liggande brukningsdelarna ett gott tillskott till deras ekonomi på samma gång som den möjliggör ett rationellt utnyttjande av vissa områden inom landet, vilka svårigen kunna brukas för andra ändamål.

Under nuvarande kris har priset på den svenska ullen uppnått en sådan höjd, att fåraveln lämnat en tillfredsställande avkastning. Det måste emellertid framhållas, att nu rådande priser icke torde komma att bestå efter ett vapenstillestånd. Det är sannolikt, att dessa priser efter kriget komma att falla avsevärt.

Som livsmedelskommissionen framhållit torde det förefinnas risk för att en sänkning av priserna på svensk ull skulle komma att föranleda en betydande nedslaktning av den redan nu ur jordbruks- och försörjningspolitisk synpunkt alltför otillräckliga svenska fårstammen.

En sådan nedslaktning skulle kunna ske mycket snabbt efter en pris-sänkning, som föranletts av att den internationella handeln blivit fri.

Av denna anledning måste det anses som en viktig fredsberedskapsåtgärd att genom en prisgaranti på svensk ull lindra en icke önskvärd nedgång av fårstammen. Prisgarantien skulle alltså, som livsmedelskommissionen torde ha avsett, i första hand vara en säkerhetsåtgärd för att under övergångstiden mellan krig och fred skydda den svenska fårskötseln mot konsekvenserna av de hastiga och stora prisvariationer, vilka alltid karakteriserat den internationella ullmarknaden.

Med nu rådande priser på svensk ull torde den föreslagna prisgarantien icke behöva tagas i anspråk. Men vetskapen om, att denna garanti meddelats, torde vara en nödvändig förutsättning för att fårägarna skola känna ett minimum av trygghet.

På grund av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 253 måtte besluta att

dels genomföra en reglering av priset på svensk ull i huvudsaklig överensstämmelse med det av statens livsmedelskommission i skrivelse av den 16 februari 1944 framlagda förslaget,

dels ock för nämnda ändamål för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Stockholm den 23 maj 1944.

Carl Beck-Friis.
